

Posudek vedoucího práce

Jakub Marek: Jesuskind Egon Bondy jako inspirace Bohumila Hrabala

Jako téma své bakalářské práce si Jakub Marek zvolil vztah dvou klíčových osobností „prvního undergroundu“ Bohumila Hrabala a Egona Bondyho. Jak už napovídá sám název, práce se pohybuje na pomezí selektivní biografie dvou autorů a mezi reflexí jejich vzájemné reprezentace / mytologizace v literárních textech (odtud přízvisko Jesuskind užitá v názvu). Jakub Marek tedy komponuje svou práci z životopisných epizod především z dob slavného soužití „Na Hrázi Věčnosti“ v průběhu 50. let a z jejich souběžné / následné „literární rezonance“, tedy konkrétního tvůrčího uchopení a přetvoření ve fikční události. Vztah Hrabala a Bondyho sleduje i rovinně inspirace „metodou“ totálního realismu.

Pisatel vybírá ty Hrabalovy a Bondyho texty, v nichž je jeden či druhý tematizován a transformován v literární postavu, tuto reprezentaci charakterizuje a usouvztažňuje se známými biografickými informacemi. Vzhledem k početnosti zdrojů Marek občas sklouzává až k přílišné strohosti, jeho textu však nelze upřít formulační obratnost a schopnost postihnout stěžejní rysy fikčního obrazu dvou výrazných osobností.

Práce se střetává s velmi komplexní a především z hlediska 50. let klíčovou problematikou vztahu fikce, realismu a skutečnosti. Analýza vztahu socialistického realismu a totálního realismu jako dvou opozičních systémů nazírání a osvojování skutečnosti samozřejmě přesahuje možnosti bakalářské práce a Marek se jí do značné míry vyhýbá paušálními formulacemi (platí zejména v souvislosti se socialistickým realismem) a únikem do samotných textů, v nichž zdůrazňuje typické (auto)stylizační rysy, jež do značné míry podmiňují i nahlížení na Bondyho a Hrabala coby reálné literární osobnosti spíše než aby interpretoval mechanismus osvojení tříštící se reality (výrazně se to projevuje např. ve výkladu povídky „Blitzkrieg“). Postupuje při tom svědomitě, se stylistickou zručností, byť často upřednostňuje popisnost před hlubší interpretací. Deskriptivní konstruování „postavy autora“ má však svou váhu a smysl z hlediska dalšího zkoumání problematiky.

Za největší klad práce pokládám vedle solidní formulační schopnosti pisatele i systematické zmapování výskytů „fikčních obrazů“, které se zrcadlí v díle Bondyho a Hrabala. Pozitivní se jeví i Markova snaha zapojit co největší množství sekundární literatury k tématu, byť i zde se občas projevuje „lest skutečnosti“ – odlišit některá biografická fakta od rafinované mytologie by si vyžadovalo mnohem hlubší analýzu i metodologickou ujasněnost. Mytologie / hagiografie

„undergroundu“ je konec konců stále živým tématem (viz např. povídky Milana Kozelky) a klade vysoké nároky na subjekt vykladače literárních dějin a textů. Osobnost / postava „největšího žijícího básníka“ Bondyho tu navíc hraje klíčovou úlohu, kterou Markův text alespoň rámcově charakterizuje.

Bakalářská práce Jakuba Marka je sympatickým pokusem zmapovat složitý terén, do něž se otiskla nejen jedna z nejvýrazněji (auto)stylizovaných figur české literatury, ale i dekáda, v níž aktivně probíhal souboj o výklad a podmanění (individuálního) nahlížení skutečnosti, souboj, jehož byli Bondy a Hrabal „partyzánskými“, leč aktivními a rafinovanými účastníky.

I přes určitou popisnost a přehledovost prozrazuje pisatelovu aktivní snahu vyrovnat se s problematikou, ať už recepcí primárních textů, nebo studiem sekundární literatury. I přes znatelnou potřebu další metodologické a výkladové precizace některých pasáží splňuje nároky kladené na bakalářskou práci.

S přihlédnutím k výše uvedeným výhradám ji navrhuji známku velmi dobrá.

Praha červen 2013

Mgr. Vítek Schmarc